

Wytyczne dla Grupy

Praca na wysokości

Zakres:	Grupa
Autor:	Dział HR Grupy/ Dział BHP Grupy
Wydane/	06/2008
Ponowne wydanie:	11/2017
Wersja	2.0

Spis treści

Cel 4

1	Zamierzenia	4
2	Zakres	4
3	Role i obowiązki	4
4	Definicje	5
5	Zasadnicza hierarchia środków	5
6	Zarządzanie pracą na wysokości.....	6
6.1	Ocena ryzyka (analiza bezpieczeństwa pracy)	6
6.2	Środki techniczne	6
6.2.1	Stały dostęp stacjonarny i platformy	6
6.2.2	Rusztowania / tymczasowe platformy	7
6.2.3	Przenośne drabiny/ drabinki składane	7
6.2.4	Mobilne podnoszone platformy robocze (MEWP)	7
6.2.5	Punkty kotwiczenia	8
6.2.6	Oslony/bariery	8
6.2.7	Urządzenia mobilne	8
6.3	Środki organizacyjne	9
6.3.1	Planowanie	9
6.3.2	Procedury dotyczące bezpiecznej pracy	9
6.3.3	Środki dyscyplinarne.....	9
6.3.4	System pozwoleń na pracę	10
6.3.5	Komunikacja	10
6.3.6	Inspekcje	10
6.4	Środki osobiste	11
6.4.1	Kompetencje zaangażowanych osób.....	11
6.4.2	Szkolenie.....	11
6.4.3	Zdolność do wykonywania pracy na wysokości	11
6.4.4	Środki ochrony indywidualnej (ŚOI).....	11
7	Reagowanie kryzysowe	12
8	Szczególne sytuacje do rozważenia.....	13
8.1	Przestrzenie zamknięte.....	13
8.2	Kamieniołomy.....	13

8.3	Strefa możliwego spadania przedmiotów.....	13
9	Zakup nowych urządzeń/ projekty modernizacyjne	13
10	Kontrahenci / firmy zewnętrzne	13
11	Proces wdrażania i kontrola.....	13
12	Dalsze informacje i powiązane dokumenty	14

Należy pamiętać, że zmiany w porównaniu do poprzedniej wersji NIE są wyróżnione na żółto, ponieważ zmieniono cały dokument.

Cel

Niniejsze Wytyczne dla Grupy zapewniają odpowiedzialnym kierownikom liniowym ogólne wskazówki i określają minimalne wymagania odnośnie pracy na wysokości.

Aby zapewnić zgodność z niniejszymi Wytycznymi, należy wdrożyć działania lokalnie. Wszelkie podejmowane działania muszą być zgodne ze wszystkimi obowiązującymi przepisami i regulacjami, a także ze standardami i wytycznymi na terenie zakładów HeidelbergCement. Ilekroć wystąpi rozbieżność pomiędzy lokalnymi przepisami/regulacjami a niniejszymi minimalnymi wymogami, działania muszą być zgodne z bardziej rygorystycznymi zaleceniami z dwóch powyższych.

1 Zamierzenia

Zamierzeniem tego dokumentu jest zwiększenie świadomości ryzyka i zminimalizowanie ryzyka wypadków wynikających z pracy na wysokości, poprzez podjęcie odpowiednich środków ostrożności. Dzięki stworzeniu lub optymalizacji odpowiednich środków technicznych, organizacyjnych i osobistych, działania powinny być maksymalnie bezpieczne dla personelu.

2 Zakres

Niniejsze Wytyczne mają zastosowanie we wszystkich lokalizacjach i działaniach, w których Grupa HeidelbergCement sprawuje kontrolę zarządczą (zakłady HeidelbergCement).

Kontrahenci pracujący dla HeidelbergCement są zobowiązani do przestrzegania niniejszych Wytycznych i muszą być o tym poinformowani. Ponoszą oni taką samą odpowiedzialność za przestrzeganie niniejszych Wytycznych i dodatkowych standardów HeidelbergCement, wpływających na ich pracę, jak pracownicy i kierownictwo HeidelbergCement.

Wymogi "powinien" i "musi" są obowiązkowe i należy je wdrożyć, chyba że obowiązują równoważne środki.

3 Role i obowiązki

W zakresie bezpieczeństwa podczas pracy na wysokości istnieją jasne definicje ról, obowiązków i odpowiedzialności dla wyznaczonych poszczególnych menedżerów w dół struktury zarządzania:

Zarząd i kierownictwo krajowe

Pierwszym i najważniejszym wymogiem zapewnienia trwałego sukcesu wszystkich programów bezpieczeństwa, w tym niniejszych Wytycznych w Zakresie Bezpieczeństwa Podczas Pracy na Wysokości, jest widoczne przywództwo, zobowiązanie i zaangażowanie Zarządu HeidelbergCement i krajowego kierownictwa.

Lokalni kierownicy liniowi

Odpowiedzialność za wdrożenie niniejszych Wytycznych dla Grupy spoczywa na lokalnym starszym kierownictwie liniowym.

W krajach, w których angielski nie jest językiem powszechnie używanym, kierownictwo musi zlecić tłumaczenie tego dokumentu na lokalny język.

Lokalne kierownictwo liniowe musi zapewnić, że są stosowane i przestrzegane odpowiednie i skuteczne środki. Obejmuje to regularne kontrole. Kierownictwo jest odpowiedzialne za zapewnienie, aby wszystkie odpowiednie osoby zostały zaznajomione z wymaganiami niniejszych Wytycznych oraz aby zostały one odpowiednio przeszkolone.

Generalnie należy zagwarantować w postanowieniach umownych, że kontrahenci i podwykonawcy są odpowiedzialni za zapewnienie przestrzegania przez ich pracowników wszystkich zasad podanych poniżej. Odpowiedzialni kierownicy liniowi HeidelbergCement muszą dopilnować, aby zakontraktowane działania obejmujące Pracę na Wysokości były zgodne z Wytycznymi dla Grupy HeidelbergCement odnośnie Bezpieczeństwa Odwiedzających i Kontrahentów.

Koordynatorzy ds. BHP

Koordynatorzy ds. BHP wspierają, szkolą, podejmują wyzwania i ściśle współpracują z menedżerami. Jednak wdrożenie to obowiązek i odpowiedzialność bezpośrednich przełożonych.

Pracownicy HeidelbergCement i zakontraktowane osoby

- Przestrzegają zasad bezpieczeństwa, w tym stosowania wymaganych środków ochrony indywidualnej
- Zgłaszają wszelkie zagrożenia bezpieczeństwa, które zidentyfikują, swojemu przełożonemu
- Używają sprzętu i urządzeń zabezpieczających dostarczonych lub przekazanych im zgodnie ze szkoleniem i instrukcjami
- Odkładają lub zaprzestają wszelkich Prac na Wysokości, jeśli sądzą, że byłyby one niebezpieczne, w takim przypadku należy dążyć do uzyskania dalszych instrukcji przed kontynuowaniem

4 Definicje

"Na wysokości"	Miejsce jest "na wysokości", jeśli istnieje ryzyko upadku z niego osoby lub jakiegokolwiek przedmiotu/materiału
Osoba kompetentna	Ktoś, kto ma wystarczające przeszkolenie i doświadczenie lub wiedzę, aby zidentyfikować istniejące i przewidywalne zagrożenia w środowisku pracy lub warunkach pracy, które są niehigieniczne, zagrożające lub niebezpieczne dla pracowników, i kto ma upoważnienie do podjęcia szybkich działań naprawczych w celu ich wyeliminowania
Mobilna podnoszona platforma robocza	"Mobilna podnoszona platforma robocza" to mechaniczne urządzenie służące do tymczasowego dostępu osób lub sprzętu do niedostępnych obszarów, zazwyczaj na wysokości. Składa się ono co najmniej z platformy roboczej z elementami sterującymi, konstrukcji podnoszonej i podwozia. Przykładami są podnośniki nożycowe, windy wysięgnikowe lub wózki koszowe
System wyhamowujący	Połączenie zatwierdzonych elementów wyposażenia bezpieczeństwa, takich jak uprząż, linki bezpieczeństwa, urządzenia opóźniające, linki spadania, poziome i/lub pionowe liny nośne oraz punkty kotwiczenia połączone i zainstalowane w celu zatrzymania swobodnego spadania
System asekuracyjny	Zatwierdzone urządzenie i wszelkie niezbędne elementy, których wspólną funkcją jest asekurowanie pracownika i zapobieganie upadkowi na niższy poziom, np. pełna uprząż połączona ze sztywną linką asekuracyjną z punktem zakotwiczenia lub linką statyczną. Elementy te zostały zaprojektowane w taki sposób, aby uniemożliwić pracownikom dotarcie do krawędzi
Drabina/składana drabinka	Urządzenie służące do wchodzenia lub schodzenia, składające się z szeregu poprzeczek lub stopni między dwiema pionowymi odcinkami drewna, metalu lub liny
Rusztowanie	Tymczasowa podwyższona struktura wsporcza dla pracowników i materiałów wspomagająca podczas budowy, konserwacji i naprawy konstrukcji
Trauma po zawieszeniu	Efekt, który może wystąpić, gdy dana osoba przez dłuższy czas wisi w urządzeniu chroniącym przed upadkiem. Ograniczenie przepływu krwi, szczególnie z nóg, może w krótkim czasie spowodować poważne problemy sercowo-naczyniowe

5 Zasadnicza hierarchia środków

Zasada ostrożności w celu zapobiegania wypadkom musi być przestrzegana przez zakłady HeidelbergCement już podczas fazy planowania zadań.

1. Unikać pracy na wysokości

Należy podjąć wszelkie uzasadnione lub wykonalne środki, aby uniknąć pracy na wysokościach, np. poprzez zastosowanie inżynierii technicznej, aby można było pracować z poziomu gruntu lub przy użyciu odpowiednich narzędzi

2. Zapobiegać upadkom z wysokości

Tam, gdzie nie można uniknąć pracy na wysokości, stosować zbiorowe (inżynieryjne) mechanizmy kontrolne (np. platformy, rusztowania, barierki, balustrady, podnośniki) lub jako drugi wybór - środki ochrony indywidualnej (np. sprzęt asekuracyjny lub wyhamowujący), aby zapobiec upadkom ludzi lub obiektów/materiałów

3. Minimalizować konsekwencje upadku

W przypadku, gdy nie można wyeliminować ryzyka upadku z wysokości, zastosować zbiorowe (inżynieryjne) mechanizmy kontrolne (np. siatki bezpieczeństwa) lub jako drugi wybór - środek ochrony indywidualnej (np. sprzęt asekuracyjny), aby zminimalizować skutki upadku (np. system wyhamowujący)

6 Zarządzanie pracą na wysokości

6.1 Ocena ryzyka (analiza bezpieczeństwa pracy)

Ocena ryzyka jest obowiązkowa przed przeprowadzeniem jakiejkolwiek pracy na wysokości, jeśli istnieje uzasadniony potencjał do upadku. Musi być ona powtarzana, analizowana i aktualizowana w regularnych odstępach czasu i z właściwym udokumentowaniem, co najmniej raz w roku. Odpowiedzialni menedżerowie, przełożeni i osoby sprawujące kontrolę nad wszelkimi działaniami w zakresie pracy na wysokości są odpowiedzialni za zapewnienie, że dostępna jest aktualna ocena ryzyka.

- Powtórna analiza staje się konieczna natychmiast, jeśli system się zmieni, np. ze względu na nowe części lub inaczej działający sprzęt. Przegląd jest również wymagany, gdy wystąpił incydent w podobnej działalności związanej z pracą na wysokości
- Ocena ryzyka musi uwzględniać m.in. częstotliwość, czas trwania, wysokość, na której odbywa się zadanie, stan powierzchni, na której się pracuje oraz dotkliwość wszelkich potencjalnych incydentów
- Ocena ryzyka musi uwzględniać wszystkie potencjalne zagrożenia w korelacji z działalnością związaną z pracą na wysokości. Obejmuje to również warunki pogodowe, jeśli mogą one mieć wpływ

Ustalenia oceny muszą zostać przełożone na odpowiednie środki bezpiecznej pracy (techniczne, organizacyjne lub osobiste) zanim jakiejkolwiek prace na wysokości zostaną przeprowadzone.

Przed podjęciem jakichkolwiek działań w zakresie pracy na wysokości oraz w oczekiwaniu na otrzymanie, w razie potrzeby, pozwolenia na pracę (patrz pkt. 6.3.4), odpowiedzialny kierownik liniowy, przełożony i pracownik (pracownicy) muszą sprawdzić, czy warunki są takie, jak określono w ocenie ryzyka lub ocenić rzeczywiste warunki, które również należy wziąć pod uwagę.

6.2 Środki techniczne

Cały sprzęt niezbędny do wykonania pracy na wysokości musi być właściwie utrzymywany zgodnie z instrukcjami producenta i obowiązującymi przepisami. Inspekcje sprzętu, takie jak oględziny lub okresowe kontrole, muszą być przeprowadzone i odpowiednio udokumentowane przez kompetentne osoby, aby upewnić się, że sprzęt jest w dobrym stanie.

Musi to zostać zweryfikowane przynajmniej przez kontrolę wizualną przed użyciem podczas jakiejkolwiek pracy na wysokości.

W żadnym wypadku nie wolno używać wadliwego sprzętu. Sprzęt taki musi być oznaczony jako "Uszkodzony" i zabezpieczony przed użyciem, dopóki nie zostanie naprawiony przez osobę kompetentną lub wymieniony.

6.2.1 Stały dostęp stacjonarny i platformy

- Wszędzie tam, gdzie jest to praktyczne, należy zainstalować stałe systemu dostępu i platformy z bezpiecznym wejściem i wyjściem, bezpieczną i odpowiednią przestrzenią oraz poręczami (przynajmniej z poprzeczką górną, środkową i bortnicą
- Ich instalację należy uwzględnić w fazie planowania/ projektowania nowych instalacji lub dużych projektów konserwacyjnych

- Własnoręcznie wykonane konstrukcje muszą być zaprojektowane tak, aby były zgodne z uznanymi standardami branżowymi

6.2.2 Rusztowania / tymczasowe platformy

- Dział operacyjny musi ustanowić procedurę obsługi wszelkich rusztowań
- Rusztowania i tymczasowe platformy muszą być zgodne z przyjętymi normami lub standardami
- Kompetentny monter rusztowań musi być odpowiedzialny za wznoszenie, modyfikowanie lub demontaż jakiegokolwiek rusztowania zgodnie z instrukcjami producenta i wytycznymi branżowymi
- Kompetentna osoba musi zapewnić, że wszystkie rusztowania są odpowiednie i bezpieczne przed pierwszym użyciem i po każdym zdarzeniu, które może mieć wpływ na stabilność rusztowania. Inspekcje należy powtarzać regularnie.
- Rusztowanie musi być oznakowane, w celu poinformowania użytkowników, czy jest bezpieczne w użyciu, czy nie
- Konstrukcja rusztowania uznana za niebezpieczną musi mieć drabinkę dostępową usuniętą lub zakrytą i zablokowaną za pomocą podestu rusztowania. Oznakowanie kontroli należy usunąć i zastąpić znakiem "nie używać"
- Należy podać informację o maksymalnym obciążeniu rusztowania
- Pracownicy muszą mieć zapewniony bezpieczny dostęp i zejście z rusztowania podczas wznoszenia, użytkowania i demontażu rusztowań
- Rutynowe korzystanie z rusztowania w tym samym celu, wiele razy, powinno prowadzić do instalacji stałej platformy w danym miejscu

6.2.3 Przenośne drabiny/ drabinki składane

- Praca z przenośnych drabin musi być w jak największym stopniu zminimalizowana.
- Jeśli jest to nadal konieczne, użytkownicy muszą być zaznajomieni z prawidłowym użytkowaniem drabin, zwłaszcza biorąc pod uwagę rzeczywiste warunki nad ziemią i warunki pogodowe
- W każdym wypadku drabiny mogą być używane tylko w celu wejścia/zejścia i zadań krótkotrwałych, jeśli nie ma odpowiedniego alternatywnego rozwiązania
- Osoby korzystające z drabin muszą mieć możliwość używania obu rąk i nóg, aby utrzymać co najmniej trzy punkty kontaktu
- Drabiny muszą być zgodne z przyjętymi normami lub standardami
- Drabiny muszą być bezpiecznie przechowywane i konserwowane
- Drabiny muszą być regularnie sprawdzane przez kompetentną osobę pod kątem uszkodzeń i sprawności technicznej oraz odpowiednio oznakowane
- Stan i przydatność drabiny muszą być sprawdzone przed każdym faktycznym jej użyciem, użycie uszkodzonych drabin jest niedozwolone. Muszą być usunięte lub naprawione przez kompetentną osobę

6.2.4 Mobilne podnoszone platformy robocze (MEWP)

- Każdy kraj musi mieć przygotowane pisemne procedury dotyczące bezpiecznego użytkowania mobilnych platform roboczych przed ich użyciem
- Korzystanie z wszelkiego rodzaju mobilnych platform roboczych musi być zgodne z przepisami producenta
  - Muszą być one regularnie sprawdzane przez kompetentną osobę
  - Muszą być stosowane tylko na solidnych, równych powierzchniach
  - Nie mogą być w ruchu, gdy znajdują się w podniesionej pozycji, chyba że jest to specjalnie zaprojektowane, a środowisko, w którym odbywa się praca, pozwala na bezpieczny ruch na wysokości
  - Szczególną uwagę należy zwrócić na napowietrzne kable elektryczne
- Każdy pracownik obsługujący mobilne platformy robocze musi być kompetentny do ich obsługi, biorąc pod uwagę maksymalną wysokość roboczą i obciążenie zgodnie z przepisami producenta

- Pracownicy na platformach muszą nosić system wyhamowujący zakotwiczony w odpowiednim punkcie kotwienia zgodnie z wymaganiami producenta
- Obszar, w którym korzysta się z platformy, musi zostać ogrodzony
- Zabronione jest podnoszenie osób za pomocą wózka widłowego/ładowacza czołowego/itp., chyba że używana jest specjalnie zaprojektowana i zatwierdzona/ certyfikowana klatka bezpieczeństwa

6.2.4.1 Klatki bezpieczeństwa

- Do podnoszenia osób można używać tylko zatwierdzonych i certyfikowanych klatek bezpieczeństwa
- Podnoszenie klatki z osobą(ami) wewnątrz musi odbywać się tylko przy pomocy urządzeń certyfikowanych do tego celu
- Pracownicy nie mogą wchodzić ani wychodzić z klatki bezpieczeństwa, gdy jest ona podniesiona, z wyjątkiem sytuacji awaryjnych
- Należy zapewnić niezawodny sposób komunikacji między osobami obecnymi w klatce bezpieczeństwa a operatorem urządzenia podnoszącego
- Operator urządzenia podnoszącego musi być kompetentny i uprawniony. Musi zawsze mieć kontrolę nad urządzeniem do podnoszenia
- Klatka bezpieczeństwa nie może być zawieszona nad innymi pracownikami

6.2.5 Punkty kotwienia

- Stałe punkty kotwienia muszą być zaprojektowane i dobrane tak, aby utrzymały odpowiednie obciążenia i były regularnie kontrolowane przez kompetentną osobę
- Tymczasowe punkty kotwienia muszą być ocenione przez kompetentną osobę przed użyciem, aby upewnić się, że są w stanie utrzymać wymagane obciążenie

6.2.6 Osłony/bariery

- Należy zapewnić odpowiednią ochronę krawędzi obwodowej na odsłoniętych krawędziach wszystkich obszarów roboczych, z których może spaść człowiek lub przedmioty/materiał, np.
  - Na krawędziach antresoli, chodników, schodów, ramp i podestów
  - Na górze instalacji, konstrukcji, dachów, gdzie wymagany jest dostęp
  - Wokół otworów w podłodze i konstrukcji dachu
  - Na krawędziach szybów, dołów i innych wykopów
  - Na krawędziach kamieniołomu
  - Na pojazdach, w których konieczna jest praca, np. w celu konserwacji, przygotowania do załadunku/rozładunku

6.2.7 Urządzenia mobilne

- W przypadku, gdy wymagane jest wchodzenie i opuszczanie przez osoby fizyczne obszaru z dużym ruchem samochodów ciężarowych, cystern, ciężkiego sprzętu górniczego itp., należy zapewnić środki umożliwiające bezpieczny dostęp/ opuszczenie obszaru i bezpieczną pracę na wysokości, np. za pomocą odpowiednich zainstalowanych barier lub punktów kotwienia oraz zastosowanego systemu zabezpieczenia przed upadkiem

6.2.7.1 Środki bezpiecznej pracy przy stanowiskach załadunku/ rozładunku

- W przypadku, gdy ludzie muszą pracować na szczycie cystern z cementem, np. aby otwierać lub zamykać włazy lub pozycjonować rynnę zsuwową, zakłady muszą zapewniać bezpieczną platformę roboczą, aby umożliwić pracownikom wykonanie tego zadania w bezpieczny sposób. Preferowaną opcją jest stworzenie platformy bezpośrednio na stanowisku załadunku. Jeśli nie jest to możliwe, należy zapewnić bezpieczną platformę roboczą w pobliżu punktu załadunku, aby umożliwić bezpieczne otwieranie/ zamykanie włazów
  - W przypadku wszystkich nowych instalacji jest to natychmiastowy wymóg obowiązkowy

- W przypadku istniejących instalacji zakłady muszą zapewnić bezpieczne platformy robocze najpóźniej do końca 2020 r.
- W przypadku, gdy ludzie muszą pracować na ciężarówkach, np. aby przykryć ładunek plandeką/odkryć go lub podczas ręcznego załadunku w zakładach pakujących, zakłady muszą zapewnić środki umożliwiające pracownikom wykonanie tego zadania w bezpieczny sposób, takie jak platformy robocze/ barierki lub systemy zabezpieczające przed upadkiem (np. systemy napowietrznych lin ratunkowych)

6.3 Środki organizacyjne

6.3.1 Planowanie

Wszystkie działania w zakresie pracy na wysokości muszą być odpowiednio zaplanowane i zorganizowane zgodnie z procedurami bezpiecznej pracy i biorąc pod uwagę wyniki oceny ryzyka. Priorytetem są wszelkie uzasadnione możliwości zapobiegania pracy na wysokości.

Szczegółowość planowania i niezbędne działania zależą w dużym stopniu od zadań i oszacowanego ryzyka.

- Sposób komunikacji między zaangażowanymi osobami musi zostać zdefiniowany i przedstawiony wszystkim zainteresowanym
- Praca na wysokości musi być nadzorowana przez kompetentną osobę
- Należy wcześniej ustalić ogólne i szczegółowe plany awaryjne i ratownicze, biorąc pod uwagę szczególne ryzyko związane z pracą na wysokości, np. sposób, w jaki osoby zawieszone mogą być uratowane w razie nagłej potrzeby
- Szczególną uwagę należy zwrócić na koordynację prac w przypadku, gdy kilka (wewnętrznych i/lub zewnętrznych) stron jest zaangażowanych w pracę lub gdy może mieć ona na nie wpływ
- Wymagany może być plan podnoszenia z wyszczególnieniem, w jaki sposób przedmioty mają być podnoszone i jak kontrolowane jest ryzyko

6.3.2 Procedury dotyczące bezpiecznej pracy

Procedury dotyczące bezpiecznej pracy muszą pochodzić z ocen ryzyka i być udokumentowane. Muszą być poddawane przeglądowi w regularnych odstępach czasu oraz jeśli pojawią się nowe informacje, np. wnioski wyciągnięte z poprzednich zadań lub raporty bezpieczeństwa z wewnętrznych lub zewnętrznych źródeł.

- Określają obowiązki każdej osoby zaangażowanej w działanie, w tym osób reagujących w pierwszej kolejności, w przypadku wystąpienia incydentu
- Określają, w jaki sposób i w jakiej kolejności należy wykonywać zadania
- Procedura bezpiecznej pracy musi być zapewniona w odpowiednim języku i w taki sposób, że wszystkie osoby zaangażowane w pracę na wysokości rozumieją wymagania
- Jeśli pracownicy nie rozumieją języka, w którym zapewniona jest procedura bezpiecznej pracy, muszą być odpowiednio poinformowani w swoim języku w jakikolwiek inny sposób. Należy to udokumentować. Odpowiedzialne kierownictwo liniowe musi upewnić się, że pracownicy rozumieją procedury

6.3.3 Środki dyscyplinarne

W przypadku naruszenia zasad bezpiecznej pracy lub zasad bezpieczeństwa należy zastosować przepisy dyscyplinarne zgodnie z lokalnymi regulacjami

6.3.4 System pozwoleń na pracę

W przypadku, gdy ocena ryzyka zidentyfikowała ryzyko obrażeń, którego nie można złagodzić metodami technicznymi lub organizacyjnymi, działania w zakresie pracy na wysokości muszą być zarządzane przez system zezwoleń na pracę. Przykłady znajdują się w zakładce "Good Practice" na stronie UNITE¹.

Pozwolenie na pracę zapewnia formalną kontrolę w celu upewnienia się, że wszystkie elementy systemu bezpiecznej pracy są na miejscu, zanim ludzie będą mogli prowadzić działania w zakresie pracy na wysokości. Zapewnia także środki komunikacji między kierownikiem zakładu, przełożonymi i osobami wykonującymi pracę.

Korzystanie z systemu zezwoleń zapewnia, że odpowiedzialny kierownik liniowy lub przełożony sprawdził i autoryzował niezbędne środki ostrożności oraz że można bezpiecznie wykonywać tego typu pracę na wysokości. Wymagane jest, aby osoba wydająca została przeszkolona w zakresie tej problematyki i знаła zagrożenia wynikające z pracy na wysokości.

Zezwolenie musi zostać wypełnione na piśmie przez wyznaczoną osobę, która jest kompetentna i przeszkolona w zakresie szczególnego ryzyka związanego z pracą na wysokości. Zezwolenie musi być wystawione dla każdego wykonywanego zadania oraz odnowione/ zaktualizowane dla każdej zmiany. Zezwolenie musi

- Określać zadania związane z pracą na wysokości, których dotyczy
- Zawierać nazwisko osoby odpowiedzialnej za podjęcie wszelkich niezbędnych środków ostrożności i zapewnienie bezpieczeństwa na każdym etapie prac
- Zawierać nazwiska pracowników (zarówno własnych, jak i zakontraktowanych) upoważnionych do wykonywania pracy na wysokości oraz okres czasu, w którym praca będzie wykonywana
- Określać niezbędny sprzęt zabezpieczający
- Określać środki kontroli i ratownicze na podstawie oceny ryzyka
- Zawierać miejsce na potwierdzenie, że praca została zakończona i wszystkie osoby opuściły miejsce pracy
- Zawierać miejsce na komentarze, propozycje ulepszeń lub wyciągnięte wnioski
- Zawierać miejsce na podpisy

Odpowiedzialni menedżerowie, przełożeni i osoby kontrolujące jakkolwiek działalność związaną z pracą na wysokości muszą sprawdzić miejsce pracy po rozpoczęciu określonej w zezwoleniu pracy na wysokości, aby zapewnić przestrzeganie uzgodnionego systemu bezpiecznej pracy. Jest to kluczowy etap w procedurze.

6.3.5 Komunikacja

Osoba odpowiedzialna musi zakomunikować odpowiednie procedury bezpiecznej pracy przed rozpoczęciem "pracy na wysokości", jeżeli wymagają tego wyniki oceny ryzyka.

Bezpośrednia komunikacja wzrokowa lub kontakt radiowy muszą być utrzymywane przez cały czas, jeśli wymagają tego wyniki oceny ryzyka.

W przypadku użycia sprzętu do podnoszenia lub zabezpieczania osób, operator takiego sprzętu musi pozostać przy urządzeniach sterujących przez cały czas korzystania ze sprzętu i obsługiwać go zgodnie z instrukcjami producenta.

6.3.6 Inspekcje

Cały sprzęt niezbędny do wykonania pracy na wysokości musi być właściwie utrzymany zgodnie z instrukcjami producenta i obowiązującymi przepisami. Aby zapewnić bezpieczną pracę sprzętu, musi on być regularnie sprawdzany przez kompetentną osobę.

¹ Patrz zakładka „Work at Height” na stronie: http://unite.grouphc.net/wok/hs/Pages/Good%20practices_en-US.aspx

- Inspekcje muszą być zaplanowane i muszą być wykonywane przez kompetentną osobę na bieżąco
- Inspekcje muszą być udokumentowane w celu zapewnienia bezpieczeństwa prawnego
- Nowo skonstruowane i/lub tymczasowe konstrukcje, np. rusztowania, platformy, muszą być sprawdzone przez kompetentną osobę przed pierwszym użyciem, w regularnych odstępach czasu lub w przypadku zdarzenia, które mogłoby mieć wpływ na ich wytrzymałość lub stabilność
- Sprzęt ochronny (w tym środki ochrony indywidualnej) i dodatkowe wyposażenie należy poddać kontroli zgodnie ze specyfikacjami i przepisami producenta oraz przed użyciem

6.4 Środki osobiste

6.4.1 Kompetencje zaangażowanych osób

Tylko osoby wyznaczone przez firmę, o wystarczających umiejętnościach, wiedzy i doświadczeniu, są dopuszczone do wykonywania pracy na wysokości. W przypadku, gdy są w trakcie szkolenia w miejscu pracy, muszą pracować pod bezpośrednim nadzorem osoby do tego uprawnionej.

6.4.2 Szkolenie

Szkolenia dotyczące pracy na wysokości muszą być przeprowadzane regularnie, co najmniej raz w roku, dla wszystkich zaangażowanych osób.

- Szkolenia dla osób wydających pozwolenia i tworzących bezpieczne systemy pracy
- Przed rozpoczęciem pracy należy przeprowadzić dodatkowe szkolenie w przypadku zmian w procedurach, wyposażeniu, sprzęcie ochrony osobistej (ŚOI) lub w przypadku pojawienia się nowych zagrożeń,
- Szkolenie musi być odpowiednio udokumentowane
- Szkolenie musi mieć zastosowanie do obszaru roboczego pracowników i musi zawierać instrukcje dotyczące noszenia odpowiednich ŚOI
- Inne osoby, na które może mieć wpływ jakiegokolwiek działania związane z pracą na wysokości, muszą zostać przeszkolone w zakresie prawidłowego zachowania, aby uniknąć wypadków

6.4.3 Zdolność do wykonywania pracy na wysokości

W przypadku niektórych zadań związanych z pracą na wysokości niezbędna jest zdolność pracownika do pracy na wysokości. Musi to być ocenione w ramach oceny ryzyka, uwzględnione w zezwoleniu na pracę, a ponadto, w stosownych przypadkach, wymagane w procedurze bezpiecznej pracy. Wszelkie niezbędne oceny stanu zdrowia muszą być przeprowadzane pod nadzorem lub bezpośrednio przez lekarza medycyny pracy, który musi rozumieć zaplanowaną pracę oraz jej warunki i wymagania, aby móc dokonać właściwej oceny.

Lokalne ustawodawstwo musi być brane pod uwagę i przestrzegane w odniesieniu do oceny zdrowia.

Jeśli osoby mają powód, by sądzić, że ich własna lub ich współpracowników zdolność do pracy na wysokości może być osłabiona, muszą o tym poinformować odpowiedzialnego kierownika/ przełożonego i nie podejmować żadnej pracy na wysokości.

W przypadku jakichkolwiek wątpliwości co do kondycji danej osoby, osoba ta nie powinna wznawiać pracy ani kontynuować jej wykonywania do czasu uzyskania porady medycznej. W przypadku jakichkolwiek niejasności i jeśli jest to zgodne z lokalnym prawem, kierownik liniowy może zażądać badań na obecność w organizmie alkoholu i/lub narkotyków przed rozpoczęciem pracy.

6.4.4 Środki ochrony indywidualnej (ŚOI)

- Gdy ocena ryzyka wskazuje na istnienie ryzyka, że pracownicy mogą stracić kask podczas pracy na wysokości lub podczas upadku z wysokości, użytkownik musi używać kasku z paskami pod brodą.
- Wszystkie środki ochrony indywidualnej, w tym specjalny sprzęt zabezpieczający przed upadkiem, muszą być zgodne z obowiązującymi lokalnymi lub międzynarodowymi normami oraz używane i przechowywane zgodnie z instrukcją producenta

- Sprzęt zniszczony po upadku lub zidentyfikowany podczas inspekcji jako wyłączony z dalszego użycia musi zostać usunięty
- Jeżeli używany jest osobisty sprzęt chroniący przed upadkiem, cały łańcuch ochronny składający się z kilku elementów musi być w stanie chronić użytkownika w razie upadku
- Gdy procedura bezpiecznej pracy wymaga od użytkownika odłączenia i ponownego przymocowania na wysokości, należy zastosować podwójny system smyczy, aby zapewnić, że co najmniej jeden punkt połączenia jest utrzymywany przez cały czas

6.4.4.1 Systemy asekuracyjne

- Można z niego korzystać tylko wtedy, gdy nie można korzystać z platform roboczych, twardych barier lub innych bezpiecznych opcji pracy
- Do użycia przy każdej pracy w odległości do 2 metrów od otworu lub krawędzi, z potencjalnym ryzykiem upadku

6.4.4.2 Systemy wyhamowujące

- Należy używać tylko wtedy, gdy nie można użyć innych mechanizmów kontrolnych, które zapobiegają upadkowi z wysokości, a ocena ryzyka wymaga użycia sprzętu chroniącego przed upadkiem
- Korzystanie z uprząży na całe ciało jest obowiązkowe. Wybór linki bezpieczeństwa będzie zależał od zidentyfikowanej strefy upadku (linka amortyzująca lub blokada bezwładnościowa)
- Wszystkie uprząże powinny być wyposażone w pasy chroniące przed traumą po zawieszeniu
- Zabrania się używania prostych pasów zamiast pełnych uprząży zapobiegających upadkowi
- Osoby używające sprzętu chroniącego przed upadkiem nie mogą pracować bez nadzoru, muszą sprawdzić obszar roboczy przed rozpoczęciem, aby upewnić się, że potencjalna ścieżka upadku jest znana
- Na samym początku pracy należy jasno określić, w jaki sposób zawieszone osoby są ratowane i gdzie przechowywany jest sprzęt do tego

7 Reagowanie kryzysowe

Niezbędne są skuteczne ustalenia dotyczące zgłaszania alarmów i przeprowadzania akcji ratowniczych w sytuacji zagrożenia dla zadań w zakresie pracy na wysokości. Plany awaryjne muszą zależeć od rodzaju pracy na wysokości i zidentyfikowanego ryzyka. W zależności od oceny ryzyka i dostępności, do zespołu ratunkowego można znaleźć personel na miejscu lub z zewnętrznego źródła, np. skorzystanie z pomocy jednostki straży pożarnej.

- Ocena ryzyka/procedura bezpiecznej pracy określa, jakie umiejętności i sprzęt są potrzebne do utworzenia zespołu reagowania kryzysowego
- Zespół ratowniczy musi być odpowiednio przeszkolony, aby skutecznie ratować ludzi w razie wypadku
- Metody komunikacji muszą zostać wcześniej potwierdzone
- W przypadku, gdy wymagane są liny ratunkowe i sprzęt do podnoszenia (trójnóg, suwnica, podnośnik), wszystkie elementy łańcucha bezpieczeństwa muszą być wystarczająco mocne, aby umożliwić ratowanie pracownika
- Należy ustanowić odpowiednią procedurę ratunkową na wypadek, gdyby dana osoba została zawieszona przez system chroniący przed upadkiem, w celu zmniejszenia ryzyka "urazu z powodu zawieszenia"

8 Szczególne sytuacje do rozważenia

8.1 Przestrzenie zamknięte

- Aby zapoznać się ze szczegółowymi wymaganiami dotyczącymi "Pracy/ wejścia do pomieszczeń zamkniętych", patrz odpowiednie Wytyczne dla Grupy

8.2 Kamieniołomy

- Należy podjąć odpowiednie działania w celu zmniejszenia ryzyka upadku na krawędzi kamieniołomu, np. przez bariery fizyczne (np. nasypy, balustrady, urządzenia zabezpieczające przed upadkiem), ostrzeżenia, szkolenie
- Należy pamiętać o ryzyku wynikającym z poruszającego się lub obracającego się sprzętu, gdy używane są systemy ochrony przed upadkiem z linami
- Dodatkowe wymagania można znaleźć w "Wytycznych w Zakresie Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym"

8.3 Strefa możliwego spadania przedmiotów

- Aby zapobiec obrażeniom z powodu spadających przedmiotów, należy podjąć wszelkie uzasadnione lub praktyczne środki, aby zapobiec upadkowi czegokolwiek
- Jeśli nie można wykluczyć ryzyka upadku przedmiotów, należy wyraźnie zaznaczyć i zabezpieczyć obszar, na którym ktoś może zostać uderzony spadającymi przedmiotami lub zapewnić odpowiednią ochronę pracowników, np. za pomocą klatek bezpieczeństwa/ tuneli podczas konserwacji pieca lub siatek bezpieczeństwa² podczas konserwacji kanałów, separatorów.
- Taśma nie kwalifikuje się jako odgródzenie
- Sprzęt narażony na warunki, które mogą spowodować pogorszenie jego stanu (np. niekorzystne warunki atmosferyczne, przypadkowe uszkodzenia), należy poddawać kontroli w odpowiednich odstępach czasu, zgodnie z wynikami oceny ryzyka

9 Zakup nowych urządzeń/ projekty modernizacyjne

Przed zakupem nowego sprzętu lub rozpoczęciem prac renowacyjnych, które w trakcie będą wymagać pracy na wysokości, musi zostać przeprowadzona ocena ryzyka, w której dostawca i wyznaczony specjalista ds. BHP mają być zaangażowani możliwie jak najwcześniej w fazie planowania.

Dostawca i zespół projektowy muszą brać pod uwagę środki techniczne zapewniające bezpieczeństwo i efektywność pracy na wysokości. Szczególną uwagę należy zwrócić na potencjalne działania ratownicze, wymagające np. drzwi wejściowych o odpowiednim rozmiarze lub wydzielonej przestrzeni do zainstalowania sprzętu ratowniczego.

10 Kontrahenci / firmy zewnętrzne

Jeśli kontrahenci lub podwykonawcy są zaangażowani w działania obejmujące prace na wysokości, ważne jest, aby wszystkie obowiązki techniczne, organizacyjne i osobiste były wyraźnie regulowane, kontrolowane i dokumentowane, aby zapewnić bezpieczne warunki pracy dla wszystkich zaangażowanych osób.

Aby uzyskać więcej informacji, patrz Wytyczne dla Grupy "Bezpieczeństwo osób odwiedzających i kontrahentów".

11 Proces wdrażania i kontrola

Analiza rozbieżności pod kątem nowych wymogów w związku z korektą dokumentu musi zostać przeprowadzona w ciągu 3 miesięcy od opublikowania zmienionej wersji niniejszych Wymagań. Aby

---

² Patrz Wytyczne dla Grupy "Praca/wejście do przestrzeni zamkniętej"

usunąć wszelkie stwierdzone rozbieżności, należy niezwłocznie opracować plan działania z obowiązkami i terminami, a następnie wdrożyć go w określonym przedziale czasowym, ale najpóźniej do końca 2019 roku, jeśli w dokumencie nie określono inaczej.

Wdrożenie i zgodność z niniejszymi Wymaganiami należy sprawdzać w przyszłości za pomocą odpowiednich środków, takich jak audyty systemu zarządzania BHP.

12 Dalsze informacje i powiązane dokumenty

Powiązanymi dokumentami są Polityka Grupy w zakresie BHP i obowiązujące Wytyczne dla Grupy³, takie jak "Praca i wejście do obszarów zamkniętych", "Bezpieczeństwo odwiedzających i kontrahentów".

Dokumenty te oraz dodatkowe informacje (np. materiały szkoleniowe, przykłady dobrych praktyk) znajdują się na stronie głównej Działu BHP Grupy:

<http://unite.grouphc.net/wok/hs/Pages/default.aspx>

Kontakt i dodatkowe informacje:

Dr. Klaus Hormann

Kierownik ds. BHP Grupy

Dział HR Grupy

Tel.: +49 6221 481 32007

klaus.hormann@heidelbergcement.com

---

³ Patrz: http://unite.grouphc.net/wok/hs/Pages/HSGuidelines_en-US.aspx